

39 FIRA DEL LLIBRE → Encontres amb narradors i poetes

Alicia Toledo
El valor que donem a les coses, depén molt de la càrrega simbòlica que se'ls atribueix. I amb això no és que acabe de descobrir la sopa d'all, però em serveix per explicar totes les imatges que em passen pel cap quan, cada primavera, s'anuncia la Fira del Llibre. Imatges associades al bon temps, a les pasetjades amunt i avall entre les casetes, a la il·lusió d'albirar entre la gentada la cara d'algun autor o autora coneguda, o de trobar-se un amic i fer-la petar a l'escalfor del sol que, tot just comença a picar. I és que per a alguns valencians, almenys per a la part ínfima d'aquesta societat —segons les estadístiques— que mostra un cert gust per la lectura, la Fira del Llibre constitueix un ritual el qual va lligat, de manera ineludible, a l'anunci de la primavera. I no només per als incondicionals del llibre, ja que són molts els que s'hi acosten engrescats pel bon temps i per l'ambient festiu que despren aquesta fita.

Si a tots aquests component hedònics que suren en l'ambient de la Fira, s'afegeix l'eventualitat d'una bona collita literària, el plaer està servit. En aquest sentit, les expectatives que ofereix l'edició d'enguany són bastant prometedores. I és que, en aquesta primavera de 2008, coincideix la nòmina dels nostres autors més coneguts. Hi arriben amb els seus últims llibres sota el braç, els quals toquen gèneres diversos i interessos varis. Entre ells, alguns d'una qualitat literària excepcional. És el cas de *L'home manuscrit* de Manuel Baixauli (Sueca, 1963), una obra admirable, brillant que, després d'haver rebut el Premi Mallorca de Narrativa 2006 i el Premi Salambé 2007, acaba de ser distingida amb el Premi de la Crítica Catalana al millor llibre de narrativa publicat en 2007 i amb el premi bianual que dona l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, al millor llibre de creació literària. «*El que més*

III «L'home manuscrit», de Manuel Baixauli, atresora premis i reconeixements de crítica i públic

em satisfà —comenta Baixauli— és que té lectors entusiastes, d'aquells que, quan l'acaben, tenen la necessitat de recomanar-lo als amics. Aquest és, per a mi, el millor premi». Coeditat per Moll i Proa, *L'home manuscrit* és una novel·la sòlidament escrita per un autor brillant i tenaç que demostra una fe insubornable en la literatura, els somnis i la imaginació. «*L'èxit de L'home manuscrit* —explica Baixauli— és una felicitat perplexitat. És un llibre-abisme, un llibre a tot o res, que no accepta les mitges tintes. El vaig escriure amb llibertat absoluta, sense pensar en lectors ni crítics ni premis». I és que l'última novel·la de Baixauli constitueix una proposta que, a canvi d'un cert grau d'e-

Els autors valencians presenten els seus llibres a Vivers

Disposats a signar

LEVANTE-EMV

CIÈNCIA FICCIÓ. Vicente Muñoz Puelles ha publicat «2083».

MERCEDES RODRÍGUEZ

AFORISMES. Carlos Marzal ha tret «Electrones».

DANIEL GARCÍA-SALA

NOVETAT. Simó va guanyar el Ciutat d'Alzira amb «El meu germà Pol».

xigència, ofereix un nivell màxim de plaer al lector.

Un gènere portàtil

L'altra notícia grata de la temporada és la publicació del recull d'aforismes de Carlos Marzal (València, 1961), *Electrones*, editat per la jove editorial granadina Cuadernos del Vigía. En el conjunt, integrat per 123 peces, trobem la textura inconfusible de la veu de Marzal, així com l'originalitat del seu pensament, la seua forma de treballar el llenguatge. Marzal, que se sent atret més per la vena moral de l'aforisme que no per la purament imaginativa, es considera devot, entre altres, de Marco Aurelio, Larocheucauld, Pascal, Chamfort, Lichtenberg, Joubert,

Cioran, Porchia, Lec. Conveçut de què el gènere es troba a mig camí entre la lírica i la filosofia, Marzal es considera un vell lector d'aforismes i un antic escriptor secret: «*És el gènere portàtil per excel·lència i, per això, me'l prescriu com a píndoles, com a medicines*» —i continua— «*els porte sempre amb mi i els rumie: els propis i, sobretot, els aliens*». I encara més, afirma que s'avenen d'allò més bé amb el seu tarannà i ho fa amb un aforisme: «*Pienso en aforismos, y alguna vez me parafraseo*».

En l'àmbit de la mal-anomenada novel·la juvenil, Vicente Muñoz Puelles (València, 1948) ha publicat molt recentment un relat de ciència ficció, *2083*, on l'autor dibuixa una societat futurista de

FERRAN MONTENEGRO

NOVEL·LISTA. Ferran Torrent presenta «Només socis».

FRANCESC VERA

PREMIAT. Manuel Baixauli ha rebut molts premis per «L'home manuscrit».

F. MONTENEGRO

POETA. «Si temérais morir» és el nou poemari de Vicente Gallego.

gent sana i correcta, però freda, sense passions, sense riure i sense inquietuds. Al bell mig d'aquest panorama desolador, un xicot de 16 anys li pega per freqüentar la «*Bibliotravel*» i llegir —una activitat totalment en desús. Muñoz Puelles ha volgut anticipar-se 75 anys en el futur per a ordinar la seua història i, de retop, deixar elegíades impressions sobre la fi dels llibres i els plaers perduts. L'autor es declara totalment a favor de la ciència ficció com a gènere, pel seu «*valor social com a sistema d'alerta precoç*».

Els més mediàtics

I entre els nostres novel·listes més mediàtics: Ferran Torrent (Sedavi, 1951) i Isabel-Clara Simó

(Alcoi, 1943). El primer arriba amb *Només socis* (Columna), una novel·la de ritme trepidant on l'autor reuneix personatges de les seues obres anteriors i, la segona, amb *El meu germà Pol* (Bromera), guanyadora del Premi Ciutat d'Alzira, un relat que s'endinsa en el món dels discapacitats mentals. *Només socis* és una novel·la divertida en què Torrent sap superar els perills de l'esgotament literari, tot proposant nous enfocaments de lectura. I és que, en rescatar personatges de les seues novel·les anteriors i mostrar els estralls que els pas dels temps els ha provocat, ha volgut «*palesar la involució ètica i moral de la nostra societat*». *Només*

39 FIRA DEL LLIBRE → Temps de promocionar la literatura

>>

socis, com la gran majoria d'obres de Torrent, és una «*novel·la de personatges*» perquè com explica l'escriptor de Sedaví, «*un personatge quan parla s'ha d'estar descrivint*». Quant a la proposta de Isabel-Clara Simó, amb un protagonista de 29 anys que té la síndrome de down, l'alcoiana ha bastit una novel·la intensa, plena de sensacions contradictòries: «*Les dificultats per tractar els discapacitats mentals*» comenta l'autora, «*literàriament parlant són, més o menys, les que trobes en tractar qualsevol mena de personatge. En tot cas l'inconvenient va ser que jo no havia tractat directament cap persona afectada,*

però vaig tenir la sort de ser ben assessorada».

En l'òrbita de la lírica, ens les hem amb dos autors de primera fila: Vicente Gallego (València, 1963) i Maria Josep Escrivà (Grau de Gandia, 1968). Gallego amb *Si temierais morir* (Tusquets) marca un punt d'inflexió en la seua trajectòria, tot endinsant-se en una transcendència que se situa més enllà de la realitat i que contrasta amb la denúncia de la insatisfacció davant de l'aparència o superfície de les coses que aborda en els seus llibres anteriors. I és que si hi ha alguna cosa que caracteritza Gallego és el seu afany per indagar, arriscar i conquerir territoris nous en cada obra. *Si temierais morir*

mostra amb contundència l'esplèndid moment creatiu de Vicente Gallego, capaç d'abordar assumptes d'arriscada ambició. Gallego, un dels poetes més destacats de la seua generació —tot i que ha aconseguit imprimir un segell molt personal als seus versos—, es mostra molt optimista pel moment fel·lç que travessa la poesia valenciana en les seues dues llengües i al·ludeix «*al gran arbre de la tradició al qual s'enfilen els poetes per a créixer*». I és que, segons Gallego, la tradició de la poesia escrita a València «*ha gaudit d'un segle, el passat, d'un evident esplendor, i encara estem aprofitant els fruits d'aquesta extensa collita*».

Amb *Flors a casa* (Edicions 62), Maria Josep Escrivà va guanyar els Jocs Florals de Barcelona 2007. L'escriptora saforenca indaga en la tensió que fa que la vida siga contradictòria: «*Hi conviu el dolor, el patiment o la crueltat amb la joia, el plaer...*». Ara bé, el compromís ètic d'Escrivà s'expressa a través de la contemplació de paisatges naturals i humans, extrets de la quotidianitat. En aquest sentit *Flors a casa*, com també els altres tres poemaris anteriors, reflecteix amb contundència el compromís de l'autora amb la vida i la bellesa de la vida. Maria Josep Escrivà, porta anys d'implicació amb la literatura en els que ha bastit una consistent obra poètica. L'any 2004, va ser una de les autores de l'antologia *Imparables*.

ANA LLOPIS

LÍRICA. Escrivà guanyà els Jocs Florals de Barcelona amb «Flors a casa».

Resseguir l'empremta eròtica

A. T. «Resseguir les emprentes eròtiques deixades en vers per les dones al llarg d'un segle de literatura», aquest ha estat el propòsit d'«Eròtiques i despentinades. Un recorregut de cent anys per la poesia catalana amb veu de dona» (Arola, 2008), que es presenta aquesta vesprada a Vivers. Així ho explica Encarna Sant-Celoni (Tavernes de la Valldigna, 1959), responsable del pròleg, la recerca i la selecció de poemes. Aquesta nova antologia recull 129 poemes —acompanyats de les il·lustracions de Maria Montes— de 69 escriptores, un ventall que inclou autores de generacions ben disperses i que abasta, poc més poc menys, un segle, del 1862, l'any que va nàixer la primera poeta —per edat— de què s'ha escollit algun poema, al 1985, l'any en què ho feu la més jove de les autores seleccionades. L'objectiu ha estat om-

plir un buit pel que fa a literatura feta per dones en el nostre àmbit lingüístic, ja que si bé n'hi ha unes quantes —d'antologies poètiques de dones— ara com ara no n'hi havia cap, en català, feta a partir del poema mateix. Perquè allò que defineix «Eròtiques i despentinades» és precisament la presència d'una càrrega eròtica, a partir d'una lectura i una tria concretes. «Ací rau la idoneïtat d'una altra, diguem-ne, antologia poètica», comenta Encarna Sant-Celoni. Idea que és compartida per algunes veus que hi participen, com la de la poeta Anna Montero (València, 1954): «La visió panoràmica sobre el tema escollit, en aquest cas, el tema eròtic en la literatura catalana de dones, heus ací la importància d'aquest nou recull». I és que mentre la poesia castellana disposa, pel cap baix, de quatre antologies de poesia eròtica escrita per dones, la catalana no en

tenia cap. És en aquest sentit que Sant-Celoni exclama: «Ja era hora, de traure's les arnes!». A més, «Eròtiques i despentinades» ve a completar l'antologia que va fer Josep-Maria Sala-Valldaura als anys 70, sobre poesia eròtica catalana del segle XX, en la qual la presència de la veu femenina era més aviat minsa. «Segur que ressaltarà curiós establir un paral·lisme entre les dues», comenta Montero. A tots aquests propòsits lloables, cal afegir —i així ho explica Sant-Celoni— «la possibilitat de despertar en el lector la curiositat envers facetes poc conegudes de poetes més o menys consagrades, d'autores que han conreat, de manera efímera, la poesia, i d'altres que comencen a fer-ho». Així doncs, «Eròtiques i despentinades» compleix la doble funció: la de recull temàtic —eròtic— i la de recull de gènere —de dones. I de retop, constitueix tot un treball de recuperació per a què quede documentat en la nostra tradició literària.

F. MONTENEGRO

Vicent Alonso.

EFE / ANDREU DALMAU

Joan F. Mira.

Traduir per a existir

A. Toledo La importància de tenir un bon corpus de traduccions és, de fa molt temps, una qüestió ineludible per a qualsevol literatura. Entre altres coses, significa —com declara l'escriptor i traductor Vicent Alonso— «*la manera d'entrar en diàleg seriós amb la resta de cultures*». I és que l'espai literari ja fa segles que està «globalitzat» i, per tant cap país, llengua o literatura «normal» no pot viure sense incorporar les obres més significatives de les altres. Per això és satisfactori comprovar com, en l'àmbit català, són moltes i molt ben acollides les traduccions d'autors actuals (MacEwan, Amis, Philip Roth, Amos Oz, etc.) i que el mateix passa amb les traduccions dels clàssics, com ho ha demostrat *La Divina Comèdia* de Joan Francesc Mira i, més recentment, la publicació dels *Assaigs* de Montaigne, traduïts per Vicent Alonso. Totes dues obres han tingut una acollida excel·lent i un nivell de vendes molt reconfortant, la qual cosa ens indica —comenta Mira— «*que hi ha més bon lectors de clàssics del que sembla*». És en aquest sentit que Alonso reivindica més atenció

a la traducció dels clàssics: «*Ja estaria bé que els editors s'adonaren que els clàssics son sempre un bon negoci, en termes crematístics i en els més espirituals*» —i continua— «*la meua traducció de Montaigne m'ha donat la gran alegria de comprovar que amb els grans autors ni es perden diners ni il·lusions de continuar construint una literatura*». Mira, afegeix —amb un to optimista— que, pel que fa la traducció al català d'autors clàssics, «*afortunadament el nostre espai literari, almenys en això, és perfectament normal*». I és que tot sembla indicar que la incorporació de les literatures del món funciona entre nosaltres satisfactoriament. «*I de clàssics* —continua Mira— *també anem ben servits i no únicament ara, sinó de fa temps*». I tanmateix, el Premi Nacional de Traducció precisa en aquest punt, que, en general, les traduccions «acadèmiques» dels clàssics (com ara les del grec i el llatí de Bernat Metge) solen ser més correctes que moltes traduccions «comercials» d'autors contemporanis.

Finalment i pel que fa a la necessitat de renovar les traduccions, Joan Francesc Mira considera que constitueix una prova de vitalitat que aquestes s'acomoden a les noves generacions, als seus usos lingüístics i als seus criteris, perquè «*cada poques generacions canvia la perspectiva, el llenguatge literari i les formes d'expressió*». Alonso, que coincideix totalment amb aquesta apreciació, puntualitza, però, que «*ateses les mancances que tenim, de tantes grans obres per traduir, no té sentit pensar massa en les renovacions*».

III
V. Alonso: «Un bon corpus de traduccions és la manera d'entrar en diàleg seriós amb la resta de cultures»

Comedores, dormitorios, sofás, juveniles... Tus muebles

DESDE **20€** al mes sin intereses

60 Paga tus muebles hasta en meses sin intereses

muebles la fábrica

Valencia Avda. del Cid, 2
Tel. 96 384 69 00

SÁBADOS TARDE ABIERTO
www.muebleslafabrica.com

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALÈNCIA

EDITORIAL DE LA UNIVERSIDAD POLITÉCNICA DE VALÈNCIA

Carrer de Vera, s/n. 46022 Valencia
Tel. 96 387 70 12
Fax 96 387 79 12
e-mail: public@upvnet.upv.es
www.editorial.upv.es

CATASTRO EN ESPAÑA

Catastro en España

José Luis Benito Velasco
Luis María Sánchez Velasco
Emilia Sánchez Aguado
ISBN: 978-84-8363-242-0
Ref. 412
42,40 €

La Fundación Giménez Lorente. Estudio y catálogo

ISBN: 978-84-8363-222-2
Ref. 2158
48,00 €

EDICIONS DEL BULLENT www.bullent.net

9é Premi Bernat Capó

Guia divulgativa sobre les creences, costums màgics i criatures fantàstiques arrelades en la nostra tradició oral. Més de 50 fotografies a tot color

Màgia del poble